

Bài 1 Nhập môn lập trình căn bản

Module: BOOTCAMP PREPARATION

Mục tiêu

- Trình bày được nội dung, yêu cầu, lịch trình và kết quả của module Bootcamp Preparation
- Trình bày được ý nghĩa của lập trình và ngôn ngữ lập trình
- Trình bày được khái niệm thuật toán
- Mô tả được giải thuật sử dụng được pseudo-code và Flowchart
- Cài đặt được WebStorm
- Tạo được ứng dụng JavaScript đầu tiên
- Sử dụng được các lệnh Git cơ bản

Module Bootcamp Preparation

Module Bootcamp Preparation

 Mục đích: Giúp học viên làm chủ các kiến thức lập trình cơ bản và tư duy giải quyết vấn đề. Hoàn thành khoá học, học viên có đủ kiến thức và kỹ năng nền tảng về lập trình để bước sang giai đoạn học lập trình chuyên sâu.

• Thời gian: 12 bài

• Đánh giá:

- Thi thực hành và lý thuyết cuối module, điểm đạt: 75%
- Bảng đánh giá kỹ năng theo chuẩn đầu ra

• Yêu cầu:

Phần mềm WebStorm

Module Bootcamp Preparation

Tài liệu học tập:

- CodeGymX: Bootcamp Preparation
- Source code mẫu trên kênh Github của CodeGym
- Ứng dụng CodeGym Bob gồm các bài luyện tập, bài học, bài kiểm tra.
- Các tài liệu tham chiếu bên ngoài

Tài liệu tham khảo:

- Khoá học Javascript căn bản trên Codecademy
- Khoá học Javascript căn bản trên Khanacademy

Thảo luận

Lập trình và ngôn ngữ lập trình

Lập trình và Ngôn ngữ lập trình

- Lập trình là quá trình tạo ra tập các chỉ dẫn (instruction) để ra lệnh cho máy tính hoàn thành một công việc (task) nào đó
- Lập trình bao gồm rất nhiều hoạt động: Tìm hiểu yêu cầu, phân tích, thiết kế, viết code, kiểm thử, triển khai, bảo trì, mở rộng...
- Ngôn ngữ lập trình là phương tiện để lập trình viên viết ra các chỉ dẫn cho máy tính

Các loại ngôn ngữ lập trình

- Có nhiều loại ngôn ngữ lập trình khác nhau, phục vụ cho các mục đích khác nhau
- Chẳng hạn, chúng ta có các ngôn ngữ lập trình web, ngôn ngữ lập trình desktop, ngôn ngữ lập trình mobile...
- Học lập trình có nghĩa là:
 - Học tư duy giải quyết vấn đề
 - Học một (hoặc một số) ngôn ngữ lập trình
- Học một ngôn ngữ lập trình có nghĩa là:
 - Học tư duy của ngôn ngữ đó
 - Học cú pháp của ngôn ngữ đó

Học lập trình

- Học lập trình có nghĩa là:
 - Học tư duy giải quyết vấn đề
 - Học một (hoặc một số) ngôn ngữ lập trình
- Học một ngôn ngữ lập trình có nghĩa là:
 - Học tư duy của ngôn ngữ đó
 - Học cú pháp của ngôn ngữ đó

Thảo luận

Khái niệm về thuật toán

Thuật toán (Algorithm)

- Thuật toán/giải thuật bao gồm các chỉ thị để giải quyết một vấn đề
- Có thể sử dụng các cách khác nhau để mô tả thuật toán, các cách thông dụng là:
 - Mã giả (pseudo-code)
 - Lưu đồ (flowchart)

Thuật toán: Ví dụ

• Bài toán:

 Có hai bình A và B đựng hai loại chất lỏng khác nhau, chẳng hạn bình A đựng rượu, bình B đựng nước mắm. Yêu cầu hoán đổi (swap) chất lỏng đựng trong hai bình

• Thuật toán:

- Yêu cầu phải có thêm một bình thứ ba gọi là bình C
- Bước 1: Đổ rượu từ bình A sang bình C
- Bước 2: Đổ nước mắm từ bình B sang bình A
- Bước 3: Đổ rượu từ bình C sang bình B

Các cách biểu diễn giải thuật thông dụng

- Mã giả (Pseudo-code)
- Lưu đồ (Flowchart)
- Ngôn ngữ lập trình

Mã giả

- Liệt kê tuần tự các bước bằng ngôn ngữ tự nhiên để biểu diễn thuật toán
- Ưu điểm
 - Đơn giản, không cần kiến thức về cách biểu diễn (lưu đồ, ngôn ngữ lập trình)
- Nhược điểm
 - Dài dòng, không cấu trúc
 - Đôi lúc khó hiểu, không diễn đạt được thuật toán

Mã giả: Ví dụ

• Giải thuật giải phương trình bậc nhất dạng ax + b = 0 như sau:

```
BEGIN
INPUT a, b
IF a = 0 THEN
       IF b = 0 THEN
              PRINT "Phương trình vô số nghiệm"
       ELSE
              PRINT "Phương trình vô nghiệm"
       END IF
ELSE
       PRINT "Phương trình có nghiệm x = -b/a"
END IF
END
```

Lưu đồ (Flowchart)

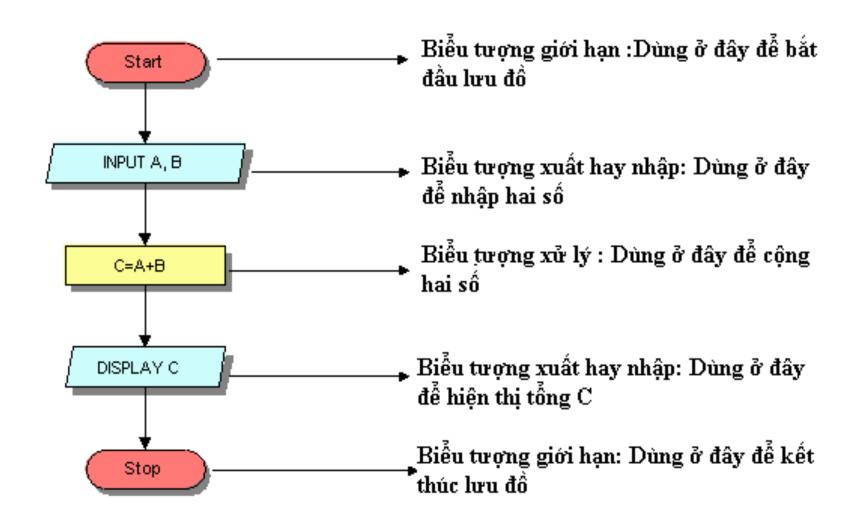

 Lưu đồ mô tả giải thuật bằng các sơ đồ hình khối, mỗi khối qui định một hành động.

Biểu Tượng	Mô Tả
	Bắt đầu hay kết thúc chương trình
	Những bước tính toàn
	Các lệnh xuất hay nhập
	Quyết định và rẽ nhánh
	Bộ nổi hai phần trong chương trinh (đầu nối)
	Dông chảy

Lưu đồ: Ví dụ tính tổng hai số

Demo

Cấu trúc lựa chọn Cấu trúc lặp

Cấu trúc lựa chọn

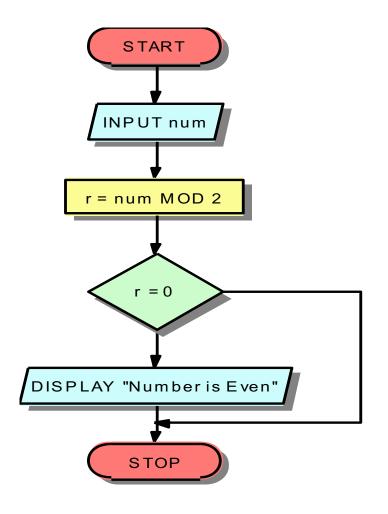
- Lựa chọn một công việc để thực hiện căn cứ vào một điều kiện nào đó.
- Có một số dạng cơ bản như sau:
 - Cấu trúc 1: Nếu < điều kiện> (đúng) thì thực hiện < công việc>
 - Cấu trúc 2: Nếu < điều kiện> (đúng) thì thực hiện <công việc 1>, ngược lại (điều kiện sai) thì thực hiện <công việc 2>
 - Cấu trúc 3: Trường hợp < i> thì thực hiện <công việc i>

Ví dụ cấu trúc lựa chọn: Kiểm tra số chẵn


```
BEGIN
INPUT num

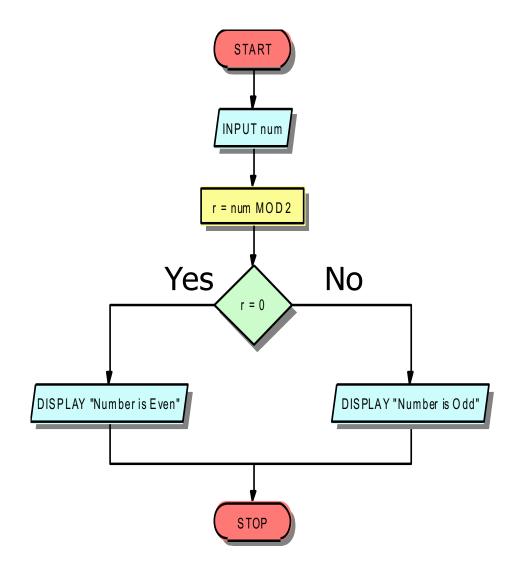
r = num MOD 2
IF r=0
DISPLAY "Number is even"
END IF
END
```


Cấu trúc lựa chọn: Kiểm tra số chẵn/lẻ

BEGIN
INPUT num
r=num MOD 2
IF r=0
DISPLAY "Even Number"
ELSE
DISPLAY "Odd Number"
END IF
END

Cấu trúc lặp

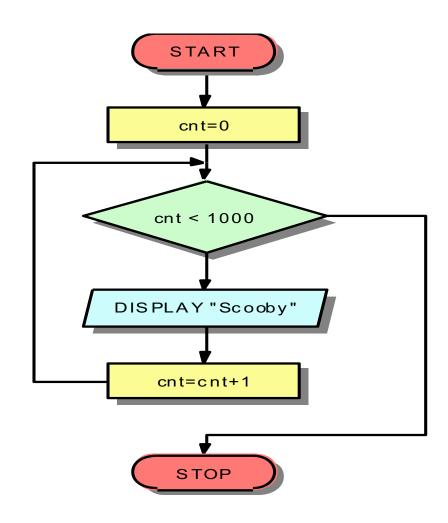

- Thực hiện lặp lại một công việc không hoặc nhiều lần căn cứ vào một điều kiện nào đó.
- Có hai dạng như sau:
 - Lặp xác định: Biết trước số lần lặp
 - Lặp không xác định: Khong biết trước số lần lặp

Cấu trúc lặp: Hiển thị 1000 từ Scooby


```
BEGIN
cnt=0
WHILE (cnt < 1000)
DO
DISPLAY "Scooby"
cnt=cnt+1
END DO
END
```


Nghe video và thảo luận

IDE – Integrated Development Enviroment

IDE – Integrated Development Environment

- Integrated Development Environment: Môi trường phát triển tích hợp là một loại phần mềm máy tính có công dụng giúp đỡ các lập trình viê trong việc phát triển phần mềm.
- IDE gồm:
 - Một trình soạn thảo (source code editor)
 - Trình biên dịch (compiler) và/hoặc trình thông dịch (interpreter).
 - Công cụ xây dựng tự động: khi sử dụng sẽ biên dịch (hoặc thông dịch) mã nguồn, thực hiện liên kết (*linking*), và có thể chạy chương trình một cách tự động.
 - Trình gỡ lỗi (debugger): hỗ trợ dò tìm lỗi.

IDE phổ biến cho JavaScript

Sublime Text

WebStorm

Tải webstorm tại: https://www.jetbrains.com/webstorm/

Sử dụng WebStorm IDEA

- WebStorm là IDE dùng để soạn thảo mã nguồn
- Tìm bất kỳ lệnh/menu nào:
 - Help/Find Action...
 - ^ + \(\tau + A
 - # + \(\daggerapprox\) + A
- Tìm kiếm trong tất cả các file: 1 + 1
- Reformat mã:
 - # + ~ + L
 - ^ + ~ + L

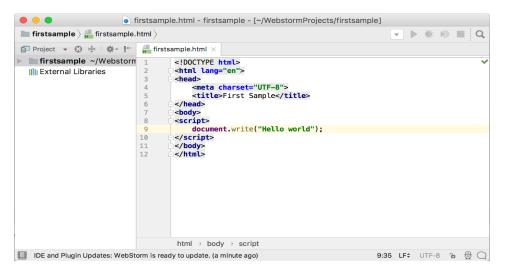
Demo

Ứng dụng JavaScript đầu tiên

Tạo ứng dụng Javascript đơn giản

- Bước 1: Tạo project mới trên webstorm đặt tên firstsample
- Bước 2: Tạo file firstsample.html với nội dung như hình

 Bước 3: Di chuột vào góc phải phía trên WebStorm thấy xuất hiện biểu tượng

Chọn vào trình duyệt đã cài trên máy để thực thi ứng dụng

Các hàm có sẵn: alert(), prompt(), confirm()

</html>


```
<!DOCTYPE html>
                                                              <!DOCTYPE html>
<html>
                                                              <html>
<body>
                                                              <body>
<script>
                                                              <script>
alert("Hello! I am an alert box!");
                                                              prompt("Enter your name: ");
</script>
                                                              </script>
</body>
                                                              </body>
            Hello! I am an alert box!
                                                                                   Enter your name:
</html>
                                                              </html>
                                                  Close
                                                                                                                   Cancel
                                                                                                                           OK
                <!DOCTYPE html>
                <html>
                <body>
                                                     Press a button!
                <script>
                confirm("Press a button!");
                                                                                            Cancel
                                                                                                     OK
                </script>
                </body>
```

Javascript

- Javascript là một ngôn ngữ lập trình được sử dụng nhiều trên các Website
- Javascript chạy trên trình duyệt (nếu trình duyệt không hỗ trợ thì Javascript không chạy được)
- Ngày nay, Javascript còn được sử dụng để tạo ra các ứng dụng ở phía back-end
- Sử dụng Javascript trên trang web, chúng ta có thể:
 - Thay đổi nội dung trang web
 - Thay đổi giao diện trang web
 - Tăng tính tương tác của trang web

Chương trình máy tính

- Chương trình máy tính là các chuỗi hướng dẫn (instruction) để máy tính thực thi (execute)
- Trong một ngôn ngữ lập trình, các chuỗi hướng dẫn được gọi là câu lệnh (statement)

Câu lệnh (statement)

- Câu lệnh được tạo nên từ các thành phần:
 - Giá trị (value)
 - Toán tử (operator)
 - Biểu thức (expression)
 - Từ khoá (keyword)
 - Chú thích (comment)
- Ví dụ, đây là 4 câu lệnh trong JavaScript:

```
var x, y, z;
x = 5;
y = 6;
z = x + y;
```

Hiển thị kết quả thực thi

- Một số cách để hiển thị kết quả thực thi trong Javascript:
 - Sử dụng thuộc tính innerHTML
 - Sử dụng document.write()
 - Sử dụng hàm alert()
 - Sử dụng hàm console.log()

Nghe video và thảo luận

SCMs – Source Code Management System

Quản lý mã nguồn

- Lưu trữ mã nguồn tập trung
- Chia sẻ mã nguồn giữa các bên
- Cộng tác giữa các thành viên trong nhóm phát triển
- Khôi phục mã nguồn về các phiên bản khác nhau
- Dễ dàng chỉnh sửa mã nguồn
- Tránh trùng lặp, xung đột mã nguồn

SCMs – Source Code Management System

- Source Code Management System

 Hệ thống quản lý mã nguồn là một phần mềm hỗ trợ:
 - Phối hợp giữa các thành viên trong một nhóm phát triển phần mềm
 - Quản lý tập tin và kiểm soát phiên bản
 - Các nhà phát triển khả năng làm việc đồng thời trên các tập tin, hợp nhất với các thay đổi khác của nhà phát triển khác
 - Theo dõi và kiểm tra các thay đổi được yêu cầu và thực thi
 - Theo dõi tình trạng sửa lỗi và thực thi

VCS – Version Control System

- Version Control System (VCS) Hệ thống quản lý phiên bản mã nguồn là một phần mềm hỗ trợ:
 - Khôi phục lại phiên bản cũ của các file
 - Khôi phục lại phiên bản cũ của toàn bộ dự án
 - Xem lại các thay đổi đã được thực hiện theo thời gian
 - Xem ai là người thực hiện thay đổi cuối cùng có thể gây ra sự cố
 - Khôi phục lại các file vô tình xoá mất

Các công cụ quản lý mã nguồn thông dụng

- Subversion
- Git
- Mercurial
- Bazaar
- CVS

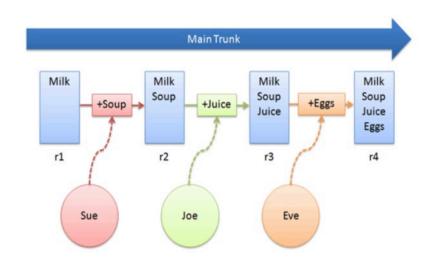

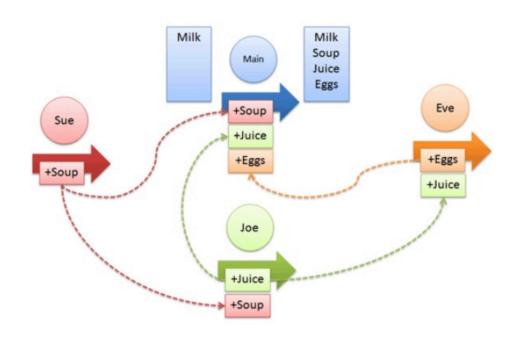

Các kiểu của hệ thống quản lý phiên bản (VCS)

Centralized – VCS

Distributed- VCS

Git và GitHub

- Git là một hệ thống điều khiển phiên bản (version control system)
 theo hình thức phân tán
- Git được sử dụng để quản lý mã nguồn (source code) và ghi nhận các thay đổi
- GitHub là một dịch vụ Git được cung cấp miễn phí
- GitHub có phiên bản trả phí dành cho các doanh nghiệp

Sử dụng Git

Snapshot

- Snapshot là toàn bộ mã nguồn tại một thời điểm
- Các snapshot như là các lát cắt được tạo ra trong quá trình phát triển
- Lập trình viên quyết định lúc nào thì tạo một snapshot
- Có thể quay lại một snapshot bất kỳ

Commit

- Commit là cách để tạo các snapshot
- Các commit thường được tạo ra khi có một thay đổi đáng kể đối với mã nguồn:
 - Tạo một tính năng mới
 - Sửa được một lỗi
 - Cải tiến mã nguồn
 - •
- Một commit bao gồm các thông tin:
 - Thay đổi ở các file so với trước
 - Một tham chiếu đến commit trước nó (gọi là commit cha)
 - Một mã băm đại diện, thường có dạng như
 87878747939740429190ca307289c494311e27fe

Repository

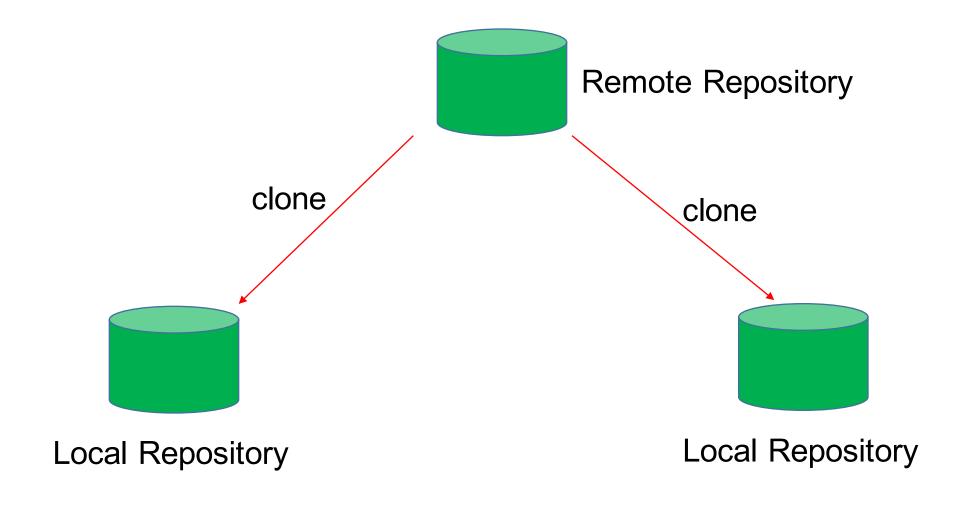

- Thường được gọi ngắn gọn là repo
- Repository là nơi chứa toàn bộ mã nguồn
- Repository bao gồm toàn bộ các file và lịch sử của các file đó
- Repository chứa tất cả các commit
- Có 2 loại repository:
 - Local Repository: Ở trên máy của lập trình viên
 - Remote Repository: Ở trên một máy chủ chia sẻ (chẳng hạn như GitHub)

Clone

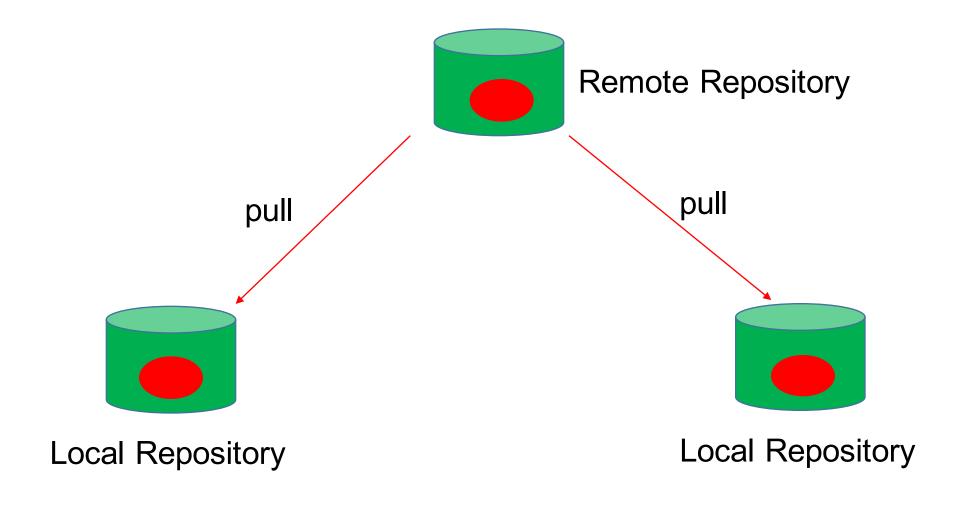
• Sao chép một Remote Repository về máy của lập trình viên

Pull

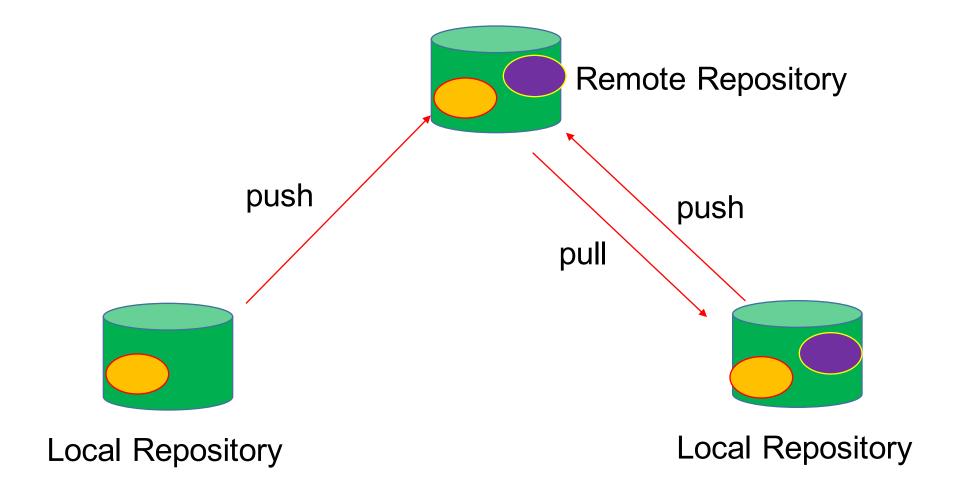
• Cập nhật mã nguồn từ một Remote Repository về Local Repository

Push

• Đẩy mã nguồn từ Local Repository lên Remote Repository

Demo

- Sử dụng lệnh Git cơ bản

Các câu lệnh cơ bản của Git

- git clone: Sao chép một repository
- git init: Khởi tạo một repository
- git add: Đưa các file vào trong vùng staged
- git commit: Ghinhận các thay đổi
- git push: Đưa các thay đổi từ local repository lên remote repository

Tóm tắt bài học

- Module Bootcamp Preparation giúp học viên sẵn sàng tham gia giai đoạn Bootcam tại CodeGym
- Có nhiều ngôn ngữ lập trình khác nhau để giúp giải quyết các vấn đề khác nhau
- Thuật toán là tập hợp các bước để giải quyết một vấn đề thực tế
- Có thể sử dụng các cách khác nhau để mô tả thuật toán, chẳng hạn như Mã giả, Lưu đồ
- Có nhiều IDE hỗ trợ việc viết mã, WebStorm là một trong số đó
- JavaScript có nguồn gốc là một ngôn ngữ chạy trên trình duyệt, ngày nay thì JavaScript còn được sử dụng để lập trình back-end và mobile
- Git là cơ chế quản lý mã nguồn phổ biến nhất hiện nay, GitHub là một dịch vụ miễn phí

Hướng dẫn

- Hướng dẫn làm bài thực hành và bài tập
- Chuẩn bị bài tiếp: *Biến, toán tử và kiểu dữ liệu*